

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

19 грудня 2019 р.

Київ

№ 77-рк

Про припинення дій,
що містять ознаки порушення
законодавства про захист
від недобросовісної конкуренції

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши матеріали дослідження та подання Управління розслідувань недобросовісної конкуренції від 15.10.2019 № 127-01/4392-п,

ВСТАНОВИВ:

1. ПРЕДМЕТ РЕКОМЕНДАЦІЙ

- (1) Припинити дії, що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» (далі – Дослідження).

2. СУБ'ЄКТ

- (2) Приватне акціонерне товариство «Ерлан» (далі – ПрАТ «Ерлан», Товариство) (ідентифікаційний код юридичної особи 24616119).
- (3) Одним з основних видів діяльності Товариства, згідно з класифікацією видів економічної діяльності (КВЕД), зокрема, є виробництво фруктових і овочевих соків.
- (4) Тобто, ПрАТ «Ерлан», у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», є суб'єктом господарювання.

3. ОБСТАВИНИ

- (5) Антимонопольним комітетом України проведено дослідження щодо наявності в діях суб'єктів господарювання – виробників соків ознак порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції.
- (6) У ході Дослідження Комітетом виявлено реалізацію соків та нектарів під позначенням «Viola», виробником яких є Товариство. Наведена продукція виробляється в різних об'ємах.
- (7) Проте в ході огляду упаковок вказаної продукції виявлено такі нектари:
 - нектар банан-полуниця (об'ємом 1 л);
 - нектар манго-апельсин (далі разом – Продукція).
- (8) Продукція має такий вигляд:

- (12) Як вбачається з вищенаведеного, до складу нектарів входить й інша плодова частина, що не відображена на лицьовій стороні упаковки.
- (13) Аналіз інформації, розміщеної на лицьовій та боковій сторонах упаковок Продукції, дає підстави вважати, що вказана інформація зазначена з метою інформування споживача про назву продукту та її складову.
- (14) На упаковках Продукції інформація, розміщена на боковій частині, не збігається повною мірою з інформацією, розміщеною на лицьовій стороні упаковки.
- (15) В Україні стандартизовані вимоги до різних видів соків та сокової продукції закріплено державним стандартом України 4283.1:2007 «Консерви. Соки та сокові продукти. Частина 1. Терміни та визначення понять» (далі – ДСТУ 4283.1:2007) та 4283.1:2007 «Консерви. Соки та сокові продукти. Частина 2. Номенклатура та вимоги» (далі – ДСТУ 4283.2:2007). Наведені державні стандарти встановлюють терміни та визначення понять у харчовій промисловості стосовно, зокрема, консервованих фруктових і овочевих соків, а також їх номенклатуру, вимоги до вмісту розчинних сухих речовин, масову частку соку тощо.
- (16) Відповідно до пункту 3.3.3 ДСТУ 4283.1:2007, нектар – рідкий продукт, отриманий змішуванням соку натурального та/або соку концентрованого натурального, та/або пюре натурального, та/або пюре концентрованого натурального з підготованою питною водою, і/або цукром чи сахарами, цукровим сиропом, і/або натуральним медом з одночасним відновленням аромату або без відновлення аромату, здатний до зброджування, але незброджений, що може містити добавки, законсервований фізичним способом, крім оброблення іонізуючим опромінюванням.
- (17) При цьому мінімальна масова частка плодової частини залежить від виду плодів, її визначають відповідно до таблиці 1 ДСТУ 4283.2:2007.
- (18) З огляду на вміст фруктової частини Продукції та порівнявши її з вищенаведеним положенням ДСТУ 4283.2:2007, можна зазначити, що ПрАТ «Ерлан» зазначило про наявність у складі Продукції різного вмісту фруктової частини (сумарно). Проте, як зазначалось вище, на упаковках Продукції має місце невідповідність інформації, розміщеної на лицьовій та боковій сторонах цих упаковок.
- (19) Відповідно до абзацу першого розділу 6 ДСТУ 4283.2:2007 назва соку, соку з м'якоттю, нектару, коктейлю, морсу, напою сокового, яку зазначають на спожитковій тарі, виготовленого з одного виду фруктів (овочів), має бути такою; «N-й [сік] [сік з м'якоттю] [нектар] [коктейль] [морс] [напій соковий]» або «[Сік] [сік з м'якоттю] [нектар] [коктейль] [морс] [напій соковий] із N», де N — це назва виду плодів, з яких виготовлено продукт.
- (20) Якщо продукт виготовлено з двох або кількох видів плодів, то їх у назві розміщують у порядку зменшення масових плодових часток у продукті.
- (21) Крім того, ДСТУ 4283.2:2007 визначено, що якщо для виготовлення використано більше двох видів фруктів/овочів, допускають називати такий продукт [Сік] [сік з м'якоттю] [нектар] [коктейль] [морс] [напій соковий] із суміші фруктів/овочів або використовувати іншу, в тому числі фантазійну (комерційну) назву (мультифрукт тощо), що відображає багатоскладниковість продукту.
- (22) У нектарі банан-полуниця з м'якоттю під позначенням «Viola» лицьова сторона свідчить про наявність у складі цього продукту банана та полуниці, проте не повідомляє про присутність в ній соку яблучного концентрованого та концентрованого соку чорної моркви.
- (23) Проте слід зазначити, що, наприклад, у нектарі мультифруктовому під позначенням «Літо», виробництва ПрАТ «Ерлан», застосовано протилежний підхід до відображення інформації про фруктову частину цього продукту. ПрАТ «Ерлан» на упаковці наведеного нектару, як в його

назві, так і в зображеннях (банана, яблука, ананаса та апельсина), що містяться на ній, відобразило інформацію про всю фруктову частину, присутню в ньому.

- (24) Схожий підхід щодо невідображення повної інформації про фруктову частину присутній і в оформленні етикетки нектару манго-апельсин під позначенням «Viola». На етикетці вказаного продукту Товариства вміст фруктової частини також не збігається з тим, що відображений на цих етикетках. Зокрема, до складу наведеного нектару входить і пюре яблучне, інформацію про яке не відображено на лицьовій частині етикетки.
- (25) Бокова частина етикеток Продукції свідчить, що їх фруктові частини збігаються, з відповідно визначеним показником, який в комплексі з інформацією з лицьової сторони може свідчити про вміст тієї фруктової частини, що зображена / описана на ній. Проте, після аналізу складу Продукції, не можна вважати конкретний продукт виготовленим тільки із тих плодів, що зображені / описані на лицьовій стороні етикетки.
- (26) Наведені випадки свідчать про те, що акцент робиться лише на назві та зображеннях на Продукції, оскільки вважається, що вони відповідають встановленим вимогам.
- (27) Разом із тим у контексті дефініції статті 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» суб'єкту господарювання забороняється поширювати інформацію, що вводить в оману.
- (28) Застосовуючи ДСТУ 4283.2:2007, суб'єкти господарювання повинні дотримуватися в тому числі й вимог Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», положення якого, зокрема, передбачають, що інформація повинна бути повною.
- (29) Як зазначалось, в абзаці другому розділу 6 ДСТУ 4283.2:2007, зокрема, якщо продукт виготовлено з двох або кількох видів плодів, то їх у назві розміщують у порядку зменшення масових плодкових часток у продукті.
- (30) При цьому застосування вказаного положення передбачає розміщення в назві соку масових плодкових часток у порядку зменшення таким чином, щоб це забезпечило відображення повного та дійсного складу продукту, враховуючи наявність й іншої фруктової складової у складі Продукції.
- (31) На лицьовій частині продукту має міститись інформація, яка б дійсно та повно відображала склад продукту, конкретно та точно характеризувала продукт, розкривала його природу або іншим способом, який би будь-яким чином відображав наявність іншої частки у складі продукту.
- (32) Отже, вказане ДСТУ хоч і надає право на зазначення назви продукту у вигляді, про який наголошує Підприємство, проте не надає права на поширення інформації, що може вводити в оману споживача, зокрема шляхом поширення неповної інформації, і не може переважати право інших осіб (споживачів) на одержання повної інформації про продукт.
- (33) У свою чергу, у назві та зображеннях на Продукції, які розміщені на лицьовій та боковій частинах етикеток, що є найбільш привабливими для сприйняття споживачем, розміщено не всі фруктові частини, що містяться в цій Продукції. Вказане, у свою чергу, дозволяє позиціонувати Продукцію як відповідний нектар, що виготовлений з конкретно зображених фруктів на лицьовій частині упаковки фруктів.
- (34) Інформація про наявність іншої фруктової складової, яка входить до складу Продукції, не відображена на лицьовій стороні етикеток, що є найбільш привабливою для сприйняття споживачем. Тому інформацію, розміщену на лицьовій стороні етикеток, не можна вважати повною.

- (35) Слід відзначити, що не кожний пересічний споживач звертає увагу на бокову сторону упаковки продукції та на склад продукції, тому, побачивши на лицьовій поверхні етикетки продукції, яка є найбільш привабливою для сприйняття споживачем, інформацію з лицьової сторони етикетки, споживач може вважати, що до складу такого соку входять виключно плоди, зображені на фронтальній стороні.
- (36) Отже, поширена на лицьовій стороні етикеток інформація має ознаки неповної, оскільки, зважаючи на її часткову правдивість, вона не збігається з тією, що розміщена збоку дрібним шрифтом, і не відображає дійсного та повного складу та властивостей продукту.
- (37) Виходячи з того, що на лицьовій поверхні етикеток Продукції зазначено в назві продукту та зображено не всі плоди, а до складу входять і фруктові частини, що не відображені будь-яким чином на лицьовій стороні етикеток Продукції (зокрема, у назві та у вигляді зображень, позначень), що є найбільш привабливою для сприйняття споживачем та насамперед привертає його увагу, інформація, доведена ПрАТ «Ерлан» таким способом, не є чіткою, конкретною, однозначною та такою, що забезпечує споживачу можливість правильного вибору продукту, а тому є неповною інформацією про продукт.
- (38) Вказані дії також можуть свідчити, зокрема, про стимулювання привабливості своєї продукції та її здешевлення, оскільки, за наявною в Комітеті інформацією, вартість соку яблучного (та/або пюре) є нижчою, ніж, наприклад, соку апельсина, манго, полуниці чи інших. Саме тому вартість компонентів продукту обумовлює кінцеву ціну продукту.
- (39) Повідомлення невизначеному колу осіб неповних відомостей про характеристики продукції через розміщення на упаковках продукції інформації таким способом може вплинути на наміри споживачів щодо придбання цих продуктів та набуття конкретними суб'єктами господарювання більш вигідного становища порівняно з іншими суб'єктами господарювання, що здійснюють виробництво фруктових і овочевих соків.
- (40) Зазначене є актуальним, зважаючи на те, що на території України, зокрема, є й інші виробники, які на етикетках та/або упаковках власної продукції, зокрема соків, розміщують повну інформацію.
- (41) Як вже зазначалось вище, Товариство реалізовує продукцію, розміщення інформації на якій здійснюється способом, протилежним від розміщення інформації на Продукції.
- (42) Так, у торговельних мережах реалізуються соки виробництва іноземного підприємства «Кока-кола беверіджиз Україна лімітед» (ідентифікаційний код юридичної особи 21651322) під позначенням «Rich», зокрема сік яблучний та томатний. Під час аналізу інформації, розміщеної на упаковці вказаного продукту, встановлено, що на боковій поверхні упаковки міститься інформація, що до складу продуктів входять, відповідно, сік яблучний концентрований та томатний сік, відновлений. При цьому в назві цих продуктів, як на лицьових, так і на бокових поверхнях упаковок продуктів, назва і зображення плодів збігаються.
- (43) Також Комітетом досліджено продукцію товариства з обмеженою відповідальністю «Виробничо-комерційна фірма «Смолка» (ідентифікаційний код юридичної особи 31460308), яке здійснює виробництво та реалізацію соку яблучного з м'якоттю та цукром стерилізованого, соків яблучно-гарбузового та томатного. Аналіз наявних фото етикеток засвідчив повну відповідність зображених плодів на їх лицьових частинах з інформацією, розміщеною у складі продукту дрібнішим шрифтом. При цьому вміст фруктової частини становить щонайменше 50 % у наведених продуктах.
- (44) У протилежність діям Підприємства відсутність суперечливої інформації на етикетках соків виявлено в ході аналізу етикеток відповідної продукції виробництва приватного

акціонерного товариства «Щорський завод продовольчих товарів» (ідентифікаційний код юридичної особи 00381143) під позначенням «Еко Фуд» (яблучно-персиковий, персиковий, грушевий, яблучно-виноградний тощо) та фермерського садівничого господарства «Золотий пармен» під позначенням «Лавка традицій» та «Золотий пармен» (яблучно-чорносмородиновий, березово-яблучний, яблучно-гарбузовий тощо). Аналіз цієї продукції засвідчив, що на упаковках їхніх соків також міститься інформація, викладена таким способом, що повною мірою забезпечує дійсне та повне відображення заявленого складу продукту та однозначне сприйняття цієї продукції.

4. ВИСНОВКИ КОМІТЕТУ

- (45) Відповідно до вимог статті 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» поширенням інформації, що вводить в оману, є повідомлення суб'єктом господарювання, безпосередньо або через іншу особу, одній, кільком особам або невизначеному колу осіб, у тому числі в рекламі, неповних, неточних, неправдивих відомостей, зокрема, внаслідок обраного способу їх викладення, замовчування окремих фактів чи нечіткості формулювань, що вплинули або можуть вплинути на намір цих осіб щодо придбання (замовлення) чи реалізації (продажу, поставки, виконання, надання) товарів, послуг цього суб'єкта господарювання.
- (46) Назва та характеристики товару впливають на намір споживача щодо його придбання, дозволяють відрізнити один товар від іншого та забезпечують можливість споживачу зробити свідомий і компетентний вибір.
- (47) Суб'єкти господарювання, що використовують суперечливу інформацію на етикетках / упаковках своєї продукції, поширюють неповну інформацію та внаслідок цього можуть посилити конкурентну позицію й отримати неправомірні переваги в конкуренції не завдяки власним досягненням, а шляхом поширення неправдивих відомостей щодо характеристик продукції.
- (48) Отже, використання ПрАТ «Ерлан» маркування на лицьовій стороні етикеток Продукції конкретним способом, яким доводиться до споживача інформація про відповідний продукт, може вводити в оману споживача стосовно, зокрема, його складу, властивостей та характеристик.
- (49) У Комітеті відсутня інформація, яка б свідчила, що дії ПрАТ «Ерлан» призвели до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції.
- (50) Відповідно до частини першої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи Антимонопольного комітету України мають право надавати рекомендації органам влади, органам місцевого самоврядування, органам адміністративно-господарського управління та контролю, суб'єктам господарювання, об'єднанням стосовно припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють, а у разі, якщо порушення припинено, - щодо вжиття заходів для усунення наслідків цих порушень.

Враховуючи наведене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» та статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», Антимонопольний комітет України надає ПрАТ «Ерлан» такі обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Припинити дії, що містять ознаки порушення, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», шляхом вжиття заходів щодо приведення інформації, розміщеної на упаковках гранатового нектару банан-полуниця під позначенням «Viola» та нектару манго-апельсин під позначенням «Viola», у відповідність із дійсними складовими та

властивостями соку, що не буде вводити споживачів в оману, зокрема, шляхом розміщення на лицьовій поверхні упаковок продукції, у назві продукту, або в зображеннях, позначеннях, що розміщуються на упаковці продукції, відомостей, що відображали б наявність всіх плодів, що входять до плодової частини продукту.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особам, яким вони надані.

Про результати розгляду цих рекомендацій повідомити Антимонопольний комітет України у десятиденний строк з дня їх отримання. Відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, розпочате провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції закривається.

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ